

בע"ה ב' באייר תשע"ז

28/04/2017

גליון מס' 2995

פרשת תזריע – מצורע

"ואם ישוב הנגע ופרח בבית.. ובא הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית צרעת ממארת היא.. ונתץ את הבית ואת אבניו.." (ויקרא י"ד, מ"ג-מ"ה).

הכהן מגלה שלמרות ההסגרים, הוצאת האבנים הנגועות והטיוח מחדש - הצרעת אינה עוזבת את הבית וממשיכה להתפשט ללא תקנה.

בנקודה זו יש להרוס את הבית ולא להשאיר ממנו זכר. ההכרה בעובדה שחרף כל המאמצים מדובר בבית שלא ניתן לתיקון – היא תחילת התיקון.

(עיון בפרשת השבוע)

שיעור פרשת השבוע: שקמה כספי - יניב

שבת פרשת תזריע-מצורע		י מ י ה ח ו ל	
הדלקת נרות	18:58	זמן תפילין /טלית	04:58←05:05
מנחה	14:00	שחרית א'	06:00
שחרית א'	06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
שחרית ב'	08:30	שחרית ג' (בצריף)	08:00
מנחה	13:30	סוף זמן ק"ש	09:16←09:19
מנחה (בני-עקיבא)	14:15	מנחה א' (בחד"א)	13:15
לימוד "מדור לדור"	17:20	מנחה משניות וערבית	19:10
שיעור-הרב ארי	18:00	שקיעה	19:24←19:19
צאת השבת	19:55	ערבית	20:10

אחות תורנית : דורית רידר

שבת
שלום

למהות יום הזיכרון ומשמעות הצמידות בין יום הצמאות

מדוע נקבע יום הזיכרון בסמוך ליום העצמאות? הוותיקים יגידו במקרה! (מקרה בשיכול אותיות זה: רק מ-ה').
על מנת להבין את העניין לעומקו אספר מספר סיפורים.

מדענים ערכו ניסוי. הכניסו לשני כלובים סמוכים 2 חולדות. כשהחולדה הראשונה אכלה מהמגש, נסגר מעגל חשמלי שגרם לחולדה השנייה להתחשמל. החוקרים חקרו מה תהיה תגובתה של החולדה הראשונה. מה יקרה אחרי יום או שבוע? התאכל? התצום?

הפילוסוף האנגלי תומאס הובס טען כי: האדם מונע מאינטרסים אישיים ומתוך רצון לשרוד. כלומר אדם עושה רק מה שטוב לו וכך הוא מגיע אל האושר...! האמנם? האם באמת אנו עושים רק מה שטוב לנו? אם כן, ברור כי החולדה תאכל ולא תתחשב בחברתה המחושמלת...

מיד נשוב לחולדה, אך לפני כן נבקר אצל קהלת המחפש את האושר ושואל מהו האושר האמיתי?
"עשיתי לי שרים ושרות ותענוגות בני האדם... לא-מנעתי את-לבי מכל-שמחה..." כלומר, קהלת דואג לאינטרס שלו ומענג את עצמו בכל צורה. אך האם קהלת מצא את אושרו? קהלת מעיד: "ושנאתי את-החיים, כי רע עלי המעשה שנעשה תחת השמש כי-הכל הבל ורעות רוח".

אם קהלת מחפש ואינו מוצא מי אנחנו שנמצא את האושר?

בספר: "גוש עציון-חמישים שנות מאבק ויצירה", מביא יוחנן בן יעקב את תאורו של אחד הניצולים משיירת נבי דניאל, יעקב אייגס, המתאר את סיפורה של השיירה לאחר שפרקה את ציודה בגוש עציון, ביום כ"ח כסלו תש"ח, 11/12/47. להלן תקציר הסיפור לאחר עריכה קלה:

"התקדמנו והתחלנו לפרוץ את מחסומי האבנים, אך במחסום השביעי, מלחץ האבנים, גלשנו אל התעלה שבצד הכביש. המקלען נפצע בראשו, השיירה כולה נתקעה כ- 200 מטר מאחורינו. ניתכה עלינו אש קטלנית.... הודענו כי משוריינו נפגע ואחד מאנשינו נפצע.... לאחר זמן, התחיל הייאוש מכרסם. החום היה רב והמחנק במשוריינו גדל.

לאחר שעות ארוכות של קרב למול המוני התוקפים, השמש החלה לשקוע. האנשים שכבו באפיסת כוחות על הרצפה. זרובבל הציע כי נשתמש בחומר הנפץ ונפעילו עלינו ועל הערבים... הפצועים קל, עמדו בתצפית והשיבו אש. היריות בחוץ גברו והלכו ושאותיהם של הערבים נשמעו מקרוב. נזרקו עלינו בקבוקי מולוטוב, ואז הודיע זרובבל לאנשיו כי מי שרוצה לנסות ולהתחמק, יעשה זאת. כולם הסכימו אך הוא נשאר ואמר "לא אעזוב את הפצועים במשוריינו, לא אעזוב!" הוא נראה בעיני כרב חובל של אוניית נוסעים הטובעת בלב ים ורגש האחריות כופה עליו להישאר... כשיצאנו והתרחקנו מהמשוריינו נשמעה התפוצצות אדירה והמשוריינו התרסק למול הרקיע הבוער."

על פי גישתו של הובס, איך אפשר יהיה להסביר את מעשהו של זרובבל? היכן הדאגה לאינטרס האישי?
עונה קהלת: "וְהַשֹּׁבֵעַ לַעֲשִׂיר, אֵינָנוּ מְנִיחַ לוֹ לִישׁוֹן" לכאורה, האדם השבע היה צריך לישון היטב. הרי ע"פ "פירמידת מסלו", אם יש לאדם את צרכיו הבסיסיים הוא יכול להיות רגוע ולישון היטב.

החולדה שלנו, קראה כנראה את קהלת ולא את הובס.... החוקרים תיעדו את החולדה נמנעת מלאכול. היא הרעיבה את עצמה כדי שחברתה לא תסבול. היא ידעה שהשבע שלה לא יניח לה לישון משום שחברתה תסבול. מצפונה לא יכל לשאת זאת.

אז מהו סוד האושר? מציאת תכלית לחיים. ומהי התכלית? נתינה! אומר קהלת: **"ראה חיים עם האשה אשר אהבת כי היא חלקך..."**. דרך הזוגיות אדם מתחיל להבין את משמעות הנתינה והוויתור למען האושר. אתה כבר לא לבד. אינך במרכז. אתה חלק ממשוה שהוא גדול ממך. משפחה, שרשרת דורות, עם, מדינה. כשאתה נותן, אזי ההנאה מלאה ועמוקה. כלומר אפשר לחנך וללמד חשיבה היקפית, כללית, חברתית, לאומית, שמלמדת את הפרט לוותר על האינטרס האישי הראשוני והמצומצם שלו ולהבין כי ללא ההתחשבות באחר, מצפונך ייסרך.

וכעת נראה את הקשר בין יום הזיכרון ליום העצמאות: מיד לאחר החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר החלה ההתקפה הערבית על הדרכים והישובים. עבד-אל קאדר-אל-חסייני הכריז כי בכוונתו "לחנוק את ירושלים". מי שעמד בדרכו היה גוש עציון שעליו התנפצו גלי ההתקפות שיועדו לירושלים. ייחודו של הגוש היה שהוקם ונשמר בשיתוף פעולה של כל הפלגים שהשכילו להניח את המחלוקת בצד ולפעול כגוף אחד למען ההתיישבות ולמען ירושלים.

יום קודם להכרזת המדינה, ביום ה', ד' אייר התש"ח 13/5/48 נפל הגוש. בעת ההכרזה על הקמת המדינה בתל אביב, בערו ישובי גוש עציון בהר, ולאורם הוקמה מדינת ישראל.

וכך כתב דוד בן גוריון: **"...אם קיימת ירושלים עברית, אם מכת-המוות ליישוב לא ניתנה, אז התודה הראשונה של העם כולו נתונה בראש ובראשונה ללוחמי גוש עציון... בתוך תפארת הגבורה של לוחמנו בכל קצווי הארץ תבהיק באור יקרות מיוחד גבורתם... וכל אחד שזכה לקחת חלק במפעל אדירים זה, מובטח לו חלק בעולם הבא..."**

קביעת יום העצמאות בעקבו של יום הזיכרון באה להזכיר לכולנו את מה שכתב אחד מהל"ה ביומנו זמן קצר לפני נפלו: **"למות - אין דבר. אם אך יודעים בשביל מה ומדוע"**.

ברצוני לסיים בנימה אישית הנוגעת לימים הנוראים האלו. סבי נהרג בירושלים במלחמת השחרור בעת ששרת בהתנדבות בחיל המשמר. כשבני משפחתו ביקשו להיזהר, השיב: **"לא כל אחד מחויב לחיות שבעים שנה, אך המולדת מוכרחת לחיות למען כולנו ודורותינו הבאים"**. אחיו של סבי (שבנו מאיר הימן היה ממקימי המושב נחלים), שכל במלחמת העצמאות, מלבד את סבי (שהיה כאמור אחיו) גם את בנו רפאל, שנהרג בשיירת העשרה בדרך לגוש עציון וגם את בתו חווה שנהרגה יחד עם בנה דב בהפגזה בירושלים. בסיום המלחמה נסע מירושלים לנחלים דרך שער הגיא. משהגיע ליעדו אמר לבנו **"התנחמתי, על מותם של דב, חווה, רפאל ומשה. אם הקמנו מדינה והדרכים פתוחות אזי קורבנם לא היה לשווא"**.

אחיני סג"מ יובל הימן, בן 21, נפל בקרב במבצע **"צוק איתן"** כשהגן על ישובי עוטף עזה. זמן קצר לפני שנפל ולפני שנקרא לדגל כתב ביומנו האישי כי אינו יכול לסבול את העובדה שחבריו נלחמים בעזה ואילו הוא מרוחק מהחזית. הוא השתוקק לצאת ולבצע את משימתו.

הנופלים נתנו לנו את כל אשר יכלו לתת. בנתינתם זו ציוו לנו על הקמת המדינה ועל הגנתה. הנופלים למען בטחון ישראל הקריבו עצמם למען מטרה עליונה שהעניקה למותם משמעות עילאית. אילו היו צריכים לבחור מחדש נראה לי כי היו בוחרים באותה הדרך.

יהי זכרם של הנופלים ברוך!

אילון הימן

תושב סעד לשעבר, גר באלעזר (גוש עציון)

מי ילדי?

דברים שנשא שמעון (שמקו) אל עמי בטקס יום הזיכרון לשואה ולגבורה

בפרשת "שמיני" קראנו, לפני מספר ימים: "וידום אהרון" אל מול מות בניו ב"שריפה אשר שרף ה'" (ויקרא ט, ו). מה היה שם באותה דממה? כאב, זעקה, כעס, התרסה או השלמה? אנחנו רק יכולים לשער ולדמיין. משני צידי פרשת שמיני כורך חודש ניסן את שני האזכורים ההיסטוריים הלאומיים השונים כל כך. פסח כביטוי מובהק להתערבות ה' בעולם לטובת עמו ולעומתו יום השואה כמסמן הסתר הפנים ואי ההתערבות האלוהית בעולם. למרות הניגוד החריף נראה שהכלל המנחה של פסח- והגדת לבנך- צריך לחול גם על יום השואה. אלול ותשרי הם חודשי התשובה, ניסן הוא חודש השאלה. הבן שואל, האב מספר.

אבל מי יענה ויספר, עם הלוח וחלופי הדור אשר היה שם? נותרו אמנם אי אלו שנים ספורות למיזמים ראויים כמו "זיכרון בסלון" וכמובן שעדויות רבות מתועדות בכתב, בווידאו, בסרטים ובמחקרים אבל כמו בהעברת מסורת בכלל, ובלייל הסדר בפרט, הרי שאין תחליף לדיאלוג הישיר והאינטימי בין הורים לילדיהם. האם הבנים- האבות (הדור השני והשלישי) של היום יכולים לשאת את משא הזיכרון ולהעבירו הלאה?

בהקשר של ליל הסדר כתב רועי זמיר:

כנגד ארבעה אבות לא דברה תורה

הם מביטים בך ילדי

ומחפשים תשובה ברורה

חקם מה הוא אומר

אני רוצה לעצב אותך,

להסביר ולפרט את כל תולדות המשפחה

ולחבר את השרשרת עד יציאת מצרים

להסביר גם איך אפשר להבקיע את המים

לשאת אותך בחרבה

רכוב על הכתפים

ולהניף אותך גבוה

קרוב אל השמים

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר
 אֵיךְ אֲנִי מְפִיל עַל כְּתֻפִּים עֲדִינּוֹת
 אֲלֻפִּים שְׁנוֹת גְּלוּת וְאֶלֶף צַפִּיּוֹת
 וְגַם שׂוֹאָה אַחַת וְאֶ-לֵהִים שׁוֹתֵק
 וּמִלְחָמוֹת וְעִקְדָּה
 אוֹלֵי עֲדִיף לְהִתְחַמֵּק
 יֵשׁ דָּם עַל הַמִּשְׁקוֹף הָאֵם אֶפְשָׁר אַחֲרֵית
 אֵיךְ מַעֲמִיסִים זְהוּת כְּזוֹ קוֹדֶרֶת

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר
 תֹּאכַל אֶת הַמִּצּוֹת, אֶת הַמֶּרֶק אֶת הַסֵּלֶט וְגַם אֶת הַקְּצִיצוֹת
 תִּשְׁתֶּה מִיץ עֲנָבִים, מָה לְמִדַּת בִּכְתָּה?
 זֶה מָה שְׁאַנְחֵנוּ
 וְזֶה מִי שְׁאַתָּה
 וְשְׁאִינוּ יוֹדֵעַ לְשָׂאֵל
 קֶשֶׁה לִי לְהַפְנִים
 אֵיךְ כָּל כֶּךָ מֵהָר הַחֲלֻפְתִּי תִּפְקִידִים
 צָרִיךְ שְׁמִיטָהּ הִיא יִפְתַּח לִי
 מְרַגֵּשׁ קֶצֶת לֹא מוֹכֵן
 לְתַפֵּס אֶת מְקוֹמִי בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל הַשְּׁלַחֵן

האם אנחנו מוכנים לתפוס את מקומנו בראשו של השולחן גם ביום זה? לשאת את משא העדות, את מכוות הזיכרון ולהעבירו הלאה לילדנו, לחניכנו? כידוע לכם, אבי יהודה אל עמי ז"ל פעל רבות בסעד להנצחת השואה - הקמת האנדרטה-קיר השמות, המאמץ לבסס את מסורת הטקס הזה, הנכונות לספר את סיפורו במעגל המשפחתי, הקהילתי-קיבוצי ומעגלים רבים אחרים... לכתו מאתנו מותיר אותנו, מוכנים אם לאו, בראש השולחן ועל כתפנו גם האחריות הזו- שלא תישכח השואה גם מפי זרענו. שלא יישכח הרוע הנורא. שלא תישכח האדישות (ואף שמחה לאיד) בפניהם של חברים, שכנים ועולם. שלא יישכחו רגעי החדס של אנשים פשוטים (כמו אותו מהנדס גרמני המותיר מעט מזון לאסיר העובד אותו), שלא יאבד זיכרון הגבורה שאפינה לא רק את מורדי הגטאות והמחנות אלא את כל הנאבקים על הישרדותם ושמירת צלם האנוש שבם. שלא יישכחו כל אותם דברים שמעמידים כל דיון על אלוהים, אדם ועולם באור אחר. בוחנים אותו. מביאים אותו עד הקצה. שלא תישכח התהום העמוקה שאליה יכול העולם להתדרדר. שלא נשכח שהיו אנחנו אלו שם בלב הכבשן חסרי הגנה וישע.

ואולי, בעמדנו כאן אנחנו כאן להזכיר (בראש ובראשונה לעצמנו) שישנם דברים שחזקים הם אף מהמוות. שעומדים הם אף מול שכחה וחלופיות החיים. שאולי כמאמר המשורר- אלתרמן ב"שמחת עניים"- שקץ ישנו רק "לגוף הנשבר כחרס" של הקרבנות והשרידים אך לא לכוחם, לא לסיפורם ולא לקולם.

זֶה הָרֶגֶל הָאֲבוֹת הַקָּדְמוֹן וְהַתָּם,
 זֹו שְׁבוּעָה שְׁבִינוּ וּבִינָךְ,
 אֶת זְכָרִיךָ, הַרְבֵּה יִשְׁכַּח וְיִתָּם.
 אֲבָל בָּהּ תִּגְדְּלִי אֶת בְּנֶךָ.
 אֶפְלוּ הַפָּנִים וְחָשְׁכוּ הָרוּאוֹת.
 בְּכִי לְטוֹב לָךְ מֵאֵח וְרֵעַ.
 שָׁפְתֵי הָאֵב אֵינָן נָעוֹת,
 אֵךְ קוֹל הָאֵב עוֹד יִשְׁמָע.

לְקִרְאָת אִירּוּצֵי יוֹם הַזִּיכָרוֹן וְחֵלְלוֹת הַצִּמְחָאוֹת כִּסְעָד

טקס יום הזיכרון - יוקדש השנה לנעמה הנקין ז"ל, נכדתה של ציפי תיבל"א ובעלה איתם הנקין ז"ל שנרצחו בפיגוע ירי לפני כשנה וחצי, וכן לחייל יוחאי קלנגל ז"ל שנהרג בתקרית ירי במורדות הר דב לפני כשנתיים. את הטקס מכינות שלומית קייפור וטל וידר. אנו מבקשים מכולם לכבד את המעמד ולהגיע בזמן. (ההזמנות נשלחו בקהילנט וחולקו בתאי הדואר).

מפקד ליל העצמאות - יוקדש השנה לרגל שנת ה-70 לסעד, לכל הילדים והילדות שנולדו גדלו והתחנכו בסעד. **בוקר יום העצמאות "כנס בנים"** - זהו אחד מהאירועים הגדולים של שנת ה-70 בסעד בו אנו מזמינים את כל בני ובנות סעד ומשפחותיהם לבוא להתארח אצלנו ולהיפגש עם בני כיתתם ועם כל חברי הקיבוץ

חשוב לנו להדגיש שזהו אירוע שמיועד ומתאים לכל אנשי סעד: משפחות צעירות שלהם ילדים קטנים, משפחות ותיקות, נוער וצעירים. צוות גדול עמל ומכין את היום הזה ומשאבים רבים מושקעים בו. **במקביל למפגשי הכיתות** יהיו הרבה פעילויות לכל הגילאים (במיוחד לילדים), מקומות לבקר וכן מפגשים עם אנשים מוכרים. אנו ממליצים להישאר בסעד ביום זה ולזכור שזהו אירוע של פעם ב-70 שנה שחבל לפספס אותו.... נשמח לכמה שיותר משתתפים!

113 ת 70

מיידאנק

אל מול גדרות התיל של מיידאנק

נערות תולות כביסה

ובתנור הלחם נאפה

אל מול הקרמטוריום

וכשהר האפר נשקף מן החלון האחורי

נשים מטאטות בקפידה את הבית

לסלק כל גרגר אפר

כתבה נעמה הנקין (ערמוני) הי"ד, בזמן המסע לפולין בהיותה בכיתה י'

לקראת טקס יום הזיכרון לחללי צה"ל ונפלאי פאולות האמה

שייערך בבית ספר דע"ת (באולם הספורט)

בכל שנה כאשר מסתיים הטקס, יושב צוות הטקס ורושם מסקנות ותובנות שימשו אותנו בשנים הבאות. בעקבות דברים שכתבנו בשנה שעברה, נביא כאן כמה פרטי מידע חשובים ובקשות. בהזדמנות זו נודה לרבים וטובים בקהילתנו המסייעים בארגון הטקס והפקתו. אין ספק שרק בהתגייסות משותפת זו ניתן להעמיד טקס כה גדול ומכבד.

מספר בקשות לנו במיוחד לקהילת סעד :

א] **אולם הספורט ייסגר לפעילות** – ביום שישי ב' באייר, 28.4 בשעות הבוקר ינוקה האולם ביסודיות לקראת הטקס. וביום שישי בצהריים יועמדו בו פרגודי התפאורה ויערכו חזרות. **מיום שישי בבוקר ועד יום שני בצהריים לא יוכלו להתקיים פעילויות ספורט באולם.** חוגי הכדורסל יתקיימו במגרש המוצלל בבית ספר החדש.

ב] **רכבים** - החנייה הקרובה לאולם הספורט תהייה שמורה למשפחות השכולות בלבד. ומעגל התנועה יהיה סגור עבור הסעות התלמידים. סדרנים יכוונו את התנועה במקום. **בשל צמצום מקומות החנייה, בבקשה הימנעו מהגעה ברכבים. השאירו את הרכבים ליד חדר האוכל או בחניית חנן קסלר והגיעו ברגל.**

ג] **קלנועיות ואופניים** – אנא החנו בצדי האולם או בחניית האופניים של המנהלה (חדר אוכל הנוער החדש). אין לחסום את שביל ורחבת הכניסה לאולם בקלנועיות ואופניים. במגרש הישן יניחו תלמידי בית הספר ילקוטיהם.

ד] **הגשת עזרה ראשונה** – בקשה מרופאים, אחיות, פרמדיקים, חובשים, מע"רים וכדומה, **הביאו עמכם לאולם תיק או תרמיל עזרה ראשונה שברשותכם**, בתקווה שלא נזדקק להם.

ה] **הגעה מוקדמת של כלל הציבור** – דלת הכניסה הראשית תינעל ב 10:55 וכניסה תתאפשר עד 10:59 מן הכניסות הצדדיות בלבד. היות והמשפחות השכולות מלוות בחיילים, הן תלויות בחיילים המלווים אותן ואינן יכולות להקדים בואן לאולם. **נבקש מן הציבור הרחב להקדים בואו, לא להתיישב במקומות המסומנים למשפחות השכולות ולכבד בנוכחותו את המשפחות השכולות בכניסתן.**

ו] **הסעות התלמידים** – היות ולמועצה מספר בתי ספר רב ומספר אוטובוסים מצומצם, ביקשנו להיות בית הספר שתלמידיו יוסעו ראשונים. בשל כך על תלמידינו לצאת מן האולם מיד בתום הטקס להסעות. **אנא פנו את הדלתות ליציאת התלמידים ראשונים בסיום הטקס.**

שנזכה לזכור את הנופלים, לכבד את משפחותיהם, ולשמוח בתקומת ישראל בארצו בעזרת ה' יתברך.

תודות מראש על שיתוף הפעולה של כולכם, בשם צוות יום הזיכרון :

ד"ר אריאל סאסי, רנ"י גרוס ותרצה אורן

המלצה חמה מוועדת תרבות

כולם מוזמנים לבוא ולראות את הלוחות המיוחדים שהוכנו לכבוד כנס הבנים בכניסה לחדר האוכל. **על הלוחות תלויות תמונותיהם של ילדי הקיבוץ בגילאים שונים, ומתקופות שונות,** אותן צילמו מיטב הצלמים במשך השנים. כולן שמורות בארכיון סעד...

האופנייט הראשונים fe סעד

(סיפור לכבוד מפגש הבנים ביום העצמאות תשע"ז, שנת השבעים לקיבוצנו)

למען הגילוי הנאות הזיכרון שלי מעולם לא היה משהו. שלא לדבר שגם במעט שהיה לי, חלה בשנים האחרונות שחיקה משמעותית. ובכל זאת עשיתי מאמץ, עלעלתי בספר הזיכרונות שלי, חזרתי אחורה חמישים שנים ויותר ונברתי בעברנו המשותף.

כאשר אני מעלה זיכרונות מן העבר קשה לי להתייחס לעצמי כפרט, שכן העבר שלנו הוא בעיקרו קבוצתי.

היינו הילדים הראשונים של סעד, וככאלה שימשנו 'כחיות המחמד' של הקיבוץ. דבר שאיפשר לכל החברים, מורים - מטפלות וכו' "לחנק" אותנו באופן חופשי, כראות עיניהם...

יכולתי להעלות מדפיו המצהיבים של ספר הזיכרונות הקולקטיבי שלנו זיכרונות רבים, מהם יפים - ומהם פחות, מהם שמחים - ומהם עצובים.

כמו: נשפי פורים המרהיבים, ליל הסדר המשותף שנערך ברוב עם הדרת -מלך, השבת בה יצאנו כולנו 'בתופים ובמחולות' לגרש את הארבה שפשט על שדותינו, להקת סעד, נבחרת הכדור-עף, ימי ההולדת של הקיבוץ, ועוד ועוד...

לבסוף בחרתי בסיפור האופנייט הראשונים בסעד.

ומעשה שהיה כך היה: הימים ימים ראשונים, אי שם בשנות החמישים, הקיבוץ צעיר לימים-ואופנייט אין בו. עד שלרגל בר - המצווה קיבל אחד מן הבנים, מסבא שבעיר הגדולה, אופנייט אדומים, נוצצים-יפהפיים.

לעולם אזכור את אותו הערב, בו ישבנו כל ילדי הקיבוץ דאז מסביב לאופנייט, משל הורידו לנו את המן מן השמים. אלא שהשמחה לא ארכה זמן רב. כבר למחרת הגיח המזכיר מאי - שם, והודיע לנו בפנים חמורות סבר כי האופנייט הינם רכושו של הקיבוץ.

עד מהרה מינו את יהודה פוצי (חבר הקיבוץ לשעבר, מן הגרעין הדרום-אמריקאי) כסדרן רכב ואחראי על האופנייט. מאותו הרגע ואילך, אם חשקה נפשך בסיבוב על האופנייט, צריך היית להזמין תור כדת-וכדין. ברור לכם שאנחנו הילדים, לא ממש נכללנו בסבב ונאלצנו להביט בהם מרחוק בעיניים כלות.

אך לא צריך להיות גאון גדול כדי להבין שלא חלפו ימים רבים והאופנייט היפים שלנו השיבו נפשם לבוראם, מקץ חודשים ספורים ללידתם. היה זה כאשר אחד החברים, בתורו כמובן, רכב עליהם לגיוס בקטיף הכותנה, וטרקטור מזדמן הפך אותם באחת לערימת גרוטאות.

על כך אמרו חכמינו: 'צרת רבים-חצי נחמה', ומכיוון שהאופנייט לא היו ממש שלנו, צער הפרידה מהם לא היה כל כך קשה.

האם באמת לא ה'יצ ה'לחן להשאיר מאחור את איסור אכילת קטניות בפסח?

לפני כשלושה שבועות, העלה הרב דויד שאלה בשיעורו "האם הגיע זמנו של מנהג איסור אכילת קטניות בפסח לחלוף מהעולם?".

תשובתו הקצרצרה של הרב דויד היתה לא. ולמרות שאני טרם עברתי סמיכה לרבנות, מצאתי לנכון לתהות על תשובה זו.

את דבריו התחיל הרב דויד, כשסיפר שאיסור אכילת קטניות התחיל רק בתקופת הראשונים בעוד בתקופות קודמות, הקטניות היו חלק מהחג.

שתי סיבות ניתנו לאיסור:

(1) חשש מהמצאות גרעיניי חיטה בקטניות.

(2) דמיון בין גרעיני החיטה לקטניות.

אתחיל את דברי דווקא בסיבה השניה, בימינו אנו, אנחנו אוכלים עוגות ופלים כשרים לפסח ואפילו לחמניות כשרות לפסח ניתן למצוא במרכולים. להבנתי, אם הדמיון לא מהווה בעיה כשמדובר בדמיון לחמץ, הוא לא צריך להוות בעיה כשמדובר בדמיון לגרעיני חיטה שאינם חמץ.

לגבי הסיבה הראשונה, שהיא כמובן הסיבה העיקרית: הרב דויד הסביר כי חולי צליאק, פטורים מאיסור זה, כלומר, מי שחיינו תלויים באי המצאות גרעיני חיטה בקטניות יכול לאכול אותן ואילו אחרים, שהחשש לגביהם הוא שיעברו על איסור חמץ- אינם יכולים.

להבנתי, כל הקטניות משווקות כיום ללא חשש להימצאות גרעיני חיטה בהם.

עד כאן הסברתי למה היום לא היה צריך לאסור ועתה, יאמרו רבים כי נותרה סיבה נוספת לאיסור והיא העובדה שזהו מנהג. אז למה בכל זאת יש להפסיק כזה מנהג "חביב"?

הסיבה הראשונה היא, שהיום שכשאחוז הנישואים הבין עדתיים גבוה מאוד (המחקר האחרון שאני מצאתי הוא מלפני כעשור וכבר אז היה קרוב ל-30%), אין סיבה לשמור מנהג שכזה שעלול לגרום לאי נעימות ואפילו פגיעה כאשר חותן ירגיש שחתנו מתנשא עליו.

אבל לדעתי, הסיבה היותר חשובה היא, שמצוות הפסח הינה "והיגדת לבנך". עלינו לספר לבנינו ובנותינו את התלאות שעברו אבותינו בצאתם ממצרים, "תלאות" שהוכנסו מאוחר יותר והיו נכונים לזמנם, אינם חלק מהחג ולכן אין מקומם איתנו יותר.

ומאחר שבמנהגים אשכנזים עסקינן, אסיים בבדיחה יקית ישנה וטובה: פרנץ היקה, רואה את הנס, חברו היקה רוכב על אופניו ובידו מחזיק זוג נוסף, שואל פרנץ את חברו "הנס, למה אתה רוכב על אופניים?" משיב הנס, "זה מפני שהיום יש שביתת אוטובוס", "ומדוע אתה מחזיק ביד עוד זוג?" שואל פרנץ. "אההה" עונה הנס: "זה מפני שבכל בוקר, בזמנהוף, אני מחליף אוטובוס".... - הבדיחה חברים, היא על חשבוננו.

... een kaff קטניות...

הן צבעוניות, מגוונות, זעירות וגדולות – הקטניות! יש בהן כל מה שהגוף צריך, ועכשיו, אחרי הפסח, לכולנו מומלץ לשלב אותן בתפריט היומיומי – וליהנות מהמון יתרונות בריאותיים.

בשנות ה-90 של המאה הקודמת, החל מישל פולן, דמוגרף ממוצא בלגי, לסמן על מפת כדור הארץ את האזורים בהן נפוצה התופעה של אנשים בגילאים מופלגים אורח חיים פעיל, מלא ובריא. את האזורים הללו הוא סימן בדיו כחול, ועל כן הם נקראים עד היום BLUE ZONES – האזורים הכחולים. אלו למעשה "שמורות טבע" של אנשים מאריכי חיים: איי אוקינאווה (כ-100 ק"מ דרומית ליפן), באזור ההררי של סרדיניה, האי היווני איקריה, באזור לומה-לינדה שבקליפורניה וניקויה שבקוסטה ריקה. באזורים אלו שיעור בני המאה ומעלה, הבריאים והפעילים, גבוה פי 4-5 מאזורים אחרים. חוקרים רבים ניסו לאפיין את אותן קהילות "כחולות" ולמצוא להן גורמים משותפים. ממצאים העלו מספר נתונים תזונתיים והתנהגותיים כאחד:

מבחינה התנהגותית – מאריכי הימים בכל האזורים ניהלו חיי קהילה, והיו מעורבים חברתית, הגדירו עצמם מאמינים, עסקו בפעילות גופנית טבעית (הליכות ארוכות, ישיבה על מזרנים נמוכים ועבודת כפיים חקלאית וביתית) וטפחו דרכים להפגת מתחים.

מבחינה תזונתית – 2 המאפיינים הבולטים ביותר שנמצאו כתורמים לאריכות ימים בבריאות הם תזונה המבוססת על עולם הצומח וצריכה שגרתית של קטניות.

הקטניות – בקבוצה אקסלוסיבית זו נכללים: חמוס, שעועית בכל הצבעים, עדשים בכל הגוונים, מאש, לוביה, פול, סויה, אפונה יבשה, אזוקי ועוד כ-190 סוגים שונים בהם נעשה שימוש מגוון על פני כל רחבי הגלובוס.

כמו עוד תגליות תזונתיות מצוינות גם השימוש בקטניות התפתח באזור המזרח התיכון, והן נחשבות למאכל ותיק מאד, שנמצא אף על פלאק שיניהם של שרידים ארכיאולוגיים, מה שמלמד שהן היו ועודן מאכל בסיסי של בני האדם.

לצמחים מקבוצה בוטנית זו ישנה יכולת לקבע חנקן מן האטמוספירה, בתהליך ייחודי, וכך לספק לצמח ולקרקע תרכובות חנקן מגוונות. בזכות תהליך נפלא זה זוכות הקטניות להיות למקור חלבון עשיר במיוחד בתזונה הצמחית! כך שתכולת החלבון בקטנית ממוצעת יכולה להגיע אף ל 36% ממשקלה (בהשוואה לדגנים: 17% בלבד). ולכן ניתן ומומלץ לצרוך **קטניות כמקור צמחי ועשיר לחלבון מן הצומח**, שאינו מכיל כלל כולסטרול ושומנים רוויים, ומכיל **מינרלים חיוניים** כמו: ברזל, סידן, מגנזיום, אשלגן ואבץ, וויטמינים מקבוצת B, כולל חומצה פולית, וכמובן **סיבים תזונתיים** איכותיים וטבעיים.

אכילת קטניות מקושרת עם מגוון תועלות בריאותיות נהדרות:

הפחתת רמות הכולסטרול "הרע" והטריגליצרידים בדם, שמירה על המעיים מפני חדירת מזהמים, הרחקת רעלים ממערכת העיכול והפחתת הסיכון לסרטן המעי הגס, מיתון לחץ הדם, שמירה על ערכי סוכר תקינים וסיוע בשמירה על משקל נכון, כולל הפחתת תשוקה למתוק והקנייה של תחושת שובע לאורך זמן.

קטניות חשובות ביותר ל**ילדים** היות והן מכילות כמויות חלבון מצויינות שנחוצות בגילאי הגדילה והצמיחה, וכדאי להרגיל בהן גם תינוקות בשלבי ההאכלה המתאימים. קטניות מעולות ל**נשים הרות** (כמויות ברזל טובות, סידן וכאמור חלבון איכותי מאד), וגם ל**נשים מיניקות** (וכן, אפשר ומאד פשוט להימנע מקשיי עיכול של הקטניות – ולא לוותר עליהן בגלל תופעות כאלו!), לנשים בגיל המעבר (נמצאו במחקרים כמסייעות בהפחתת גלי חום,

במיוחד סויה ומאש, ועוד מגוון תופעות מטרידות), **לסובלים מדלדול מסת עצם**, לבעלי **לחץ דם גבוה** ולמתמודדים עם **רמות שומנים** לא תקינות בדם.

ובכלל קטניות הן **מזון מאד זמין, זול ועם מגוון רחב של אפשרויות צריכה**, ומומלצות לכל מי שחפץ להוסיף לחייו בריאות בקלות ובלי הרבה מאמץ.

עצות שימושיות לגבי הקטניות:

1. **השרייה** – ההשרייה מסייעת בפירוק וסילוק חומרים מעכבי נביטה המצויים באופן טבעי בכל קטניה. חומרים אלו יכולים לגרום לקשיי עיכול ולכן יש להשרות את הקטניות היטב ובכך להקל על תהליך עיכולן ולהנות מהן באופן מושלם. נשרה את הקטניות ובמיוחד את הגדולות שביניהן, במים קרים ונקיים, לפחות ל 6-8 שעות. יש וצריך המשך השרייה, אז נחליף את המים ונשרה שוב לכמה שעות. בתום ההשרייה מסננים ושופכים את המים, שוטפים היטב וניתן לבשל את הקטניות. קטניות קטנות כגון עדשים מסתפקות בהשרייה של מספר שעות בודדות. עדשים כתומות אינן זקוקות כלל להשרייה.

רעיון לחסכון בזמן: להקפא קטניות מושרות, בשקיות קטנות – ולשלוף מהמקפיא, בכל פעם שצריך.

2. **הנבטה** – קטניות הן מהמשובחות והמתבקשות ביותר להנבטה! בעזרת הנבטה אנחנו מעלים באופן ניכר את ערכן של הקטניות וזוכים לעושר תזונתי גדול מאד! ההנבטה היא תהליך ממש פשוט וידידותי, וניתן לפנות אליה לקבלת דפי הדרכה וכן המלצות למנבטות נוחות לשימוש ביתי.

3. **ממרחים** – קטניות הן בסיס מצויין למגוון כמעט בלתי נגמר של ממרחים. רעננו את הכריך או את שולחן השבת והוסיפו לצד ממרח החומוס גם ממרח שעועית לבנה או ממרח "כבד" מעדשים שחורות, ותהנו! מאד!

4. **קציצות** – קטניות הן בהחלט הבחירה הטבעונית הכי נפוצה כ"בשר" בקציצות! ניתן להכין מכל קטנית, מבושלת או מונבטת, יופי של קציצות. שאותן ניתן לטגן (פחות ממליצה), לבשל ברוטב או לאפות (מאד ממליצה!). קציצות מאש או עדשים ירוקות, קציצות אפונה או קציצות אזוקי מיוחדות - אין סוף לרעיונות!

5. **שילובים** – קטניות, נבטות או מבושלות, נפלאות כתוספת משמעותית, קולינרית ותזונתית, לסלטי ירקות מכל הסוגים. הן בעצמן יכולות להיות כמובן הבסיס לסלט (כדוגמת סלט עדשים) או שפשוט נוסף חופן גדוש מהן על הסלט המוכן. וככה בקלות הוספנו לקערת הסלט תגבורת חלבונית ועתירת מינרלים שמכניסה לגוף עוד המון בריאות. בפרט בקיץ מתאים יותר לשלב בתזונה קטניות בגרסתן הזו, שלא כתבשיל או נזיד או מרק – שהם בעלי נוכחות "כבדה" ואנרגיה מחממת.

6. **מוצרים מיוחדים** – חלק מהקטניות משמשות כבסיס לקמחים נטולי גלוטן ובעלי ערך תזונתי מזין. הבולטים והמומלצים הם קמח החומוס וקמח העדשים כתומות (יש בכלבו) שאיתם אפשר לייצב פשטידות או קציצות, להכין מאפים מסויימים ואפילו חביתות טבעוניות. כמו כן יש היום אטריות מקמחי קטניות ואפשר למצוא מעין פסטות צבעוניות, קלות להכנה ובצבעים מיוחדים, על בסיס קמח אפונה או עדשים.

לבריאות ולאריכות ימים בטוב ובנעימים!

מוזמנים לבקר באתר שלי (shachar-teva.co.il) ולקבל רעיונות שונים למתכונני קטניות שונים ומגוונים.

ט' ס' ט'

על המשפחתון

בשנה החולפת המשפחתון עבר ריענון והתחדשות מבורכים וברצוננו לשתף אתכם בנעשה.

במהלך השנה הצטרפו אלינו שני ילדים חדשים - עדי בכיתה ו' ועמיאל בכיתה ג'. כרגע המשפחתון בתפוסה מלאה של 12 ילדים. שמו הטוב של המשפחתון בסעד נודע באזורנו ואנו נאלצים לסרב לפניות רבות של ילדים לקליטה.

לפני כחצי שנה עברנו למבנה הזמני במגורי צבר על מנת לפנות את המשפחתון לתהליך הבניה והשיפוץ. מתקופת המיצר בבית לא לנו, עם בוא האביב יצאנו להתרחבות גדולה. השיפוץ מומן במלואו ע"י 'המינהל לחינוך התיישבותי' במשרד החינוך ואנו שמחים שהילדים זוכים לבית חם ונאה ההולם את צרכיהם. תקופה עמוסה זו והשיפוץ המוצלח עברו בהצלחה הודות לאנשים נפלאים שסייעו בכך. נזכיר את הידועים לנו ואנו מקווים שלא שכחנו או שנעלמו מעינינו אנשים נוספים שפעלו מאחורי הקלעים. רונית, דניאלה וחברי צבר שפינו עבורנו את הבית ואפשרו לנו לגור ברחבות בתקופה זו. מוישליה - שפיקח במסירות על כל הפרוייקט ונתן מזמנו ומרצו ללא גבול עד הפרטים הקטנים, כולל דאגה לנו ולהרגשתנו האישית. אליסף - שכיוון, ייעץ וסייע עוד משלב התכנון ועד הביצוע. אתי - שהוסיפה נגיעות אישיות בטוב טעם. גדי - שותף לדרך ולעשייה שתמך וליווה במעטפת היום יומית ובתיאומים עם גורמים שונים. וכמובן נחום - שמעורב לכל אורך הדרך ורואה ערך גדול בקיומו וביסוסו של המשפחתון בסעד, עוזר לקדם את צרכי המשפחתון מול גורמי פנים וחץ.

בסוף שנה זו אנו מסיימים את תפקידנו במשפחתון, במהלך שנים אלו פעלנו רבות באהבה גדולה למען הילדים. לנגד עינינו עמדו ערכים רבים שרצינו להנחיל לילדים בנוסף לגדילתם בבית חם ואוהב. אחת משאיפותינו היתה ליצור ולחזק קשר הדדי בין הקהילה למשפחתון, מעבר לפן האישי ולרווחים שהילדים מפיקים מסביבה זו לחייהם. כגון בית הספר בקיבוץ, החינוך החברתי, השיתוף והתרומה בבני עקיבא. אנו סבורים שגם הקהילה נתרמת מכך במפגשים על השבילים, אצל משפחות מארחות ועוד. מתוך הגשמת ערך זה נולד הרעיון של קפה הדר ויוזמות נוספות.

בשבת הבאה, פרשת אחרי מות - קדשים, נחגוג בר מצוה לאחד מילדינו המקסימים - בני סהלו. אנו מזמינים את הציבור לקידוש בדשא המשפחתון לאחר המניין השני. בהזדמנות זו נודה לקב"ה על הטובות שגמלנו, ונרים כוסית לכבוד בני ולהתחלה החדשה בבית המשופץ.

נשמח שמשפחות המעוניינות לסייע יפנו לורד או טלי שולץ (משפחה מארחת של בני). ברוכים תהיו!

ורד וסלי שולץ

תודה

לכל בית סעד!

עם סיום שבעת ימי האבל על סבא איציק האהוב שלנו, רצינו להודות מאוד על ההתגייסות בימי השבעה שלנו. מי בעידוד, מי בבניית סוכת האבלים, מי בעוגה או פשטידה, ארוחת ערב, לינה, השתתפות בתפילות וכל מה שהיה דרוש לנו. חשנו חיבוק גדול ותמיכה בלתי פוסקת הן מן המוסדות והן מן הציבור הרחב.

שנזכה להשיב בשמחות - **דוד יוסי אהרן ופיץ', אורלי וישן ארז, מני וכל משפחת אורן**

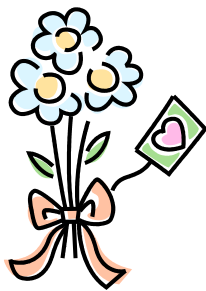
הסדרי החניה היום הצמאות

אנשי סעד ואורחיהם מתבקשים לחנות במקומות חניה בלבד ולא על הכביש או בצידין, בצורה שמצרה את הכביש לנסיעה. נא עדכנו את האורחים מבעוד מועד.

ניתן לחנות במקומות הבאים: חנייה מול חדר אוכל, חניית גד"ש, חניות בבית ספר הישן והחדש, חניה ליד השער החדש, חניון הבנים ליד השער הישן, לאורך הכביש העוקף, חניית גן כחול, חניית נוער, חניית סיפן וכו'.

חג בנים שמח!

הצוות המארגן

לצור ויילא, האר דרארי וצדן ברט

ברכות לרגל שחרורכם מצה"ל!

נחיתה רכה באזרחות והרבה הצלחה בהמשך...

מצוות חומ"ש וכל בית סעד

אתהלה ולאאדד בן אהרון, אילי ויצנקוש זיוון, אסתר זיוון ולכל המשפחה
מזל טוב להולדת הבת/הנכדה/הננינה
שתזכו לאהבה ואהבה!

אכראלה ואשלווימיק קוט ולכל המשפחה מזל טוב כפול:
להולדת הננין-צומר נכד ארחלי ואישי קוט בן אהמר ואיאי קוט
ואנישואי הנכדה ירדן בתם של מיכל וצפריי קוט צב"ל צומר
שתזכו לאהבה ואהבה!

איהודית אפשטיין ולכל המשפחה מזל טוב להולדת הננינה
נכדה לאפרת ואצודד בר שלום בת אהת שבע ואיאיאל אחימי
שתזכו לאהבה ואהבה!

איוכבד אולד ולכל המשפחה מזל טוב אנישואי הנכד
אורי - בתם של מירב ויוסי אולד צב"ל רינת
שתזכו לאהבה ואהבה!

